

Øystein Gaasholt
amanuensis

Tendenser innen nyere amerikansk politologi: Noen inntrykk
og bemerkninger angående diskusjonen omkring kvantitativ ver-
sus kvalitativ metodikk

1.1. Det er litt vanskelig å tale om tendenser innen ameri-
kansk politologi: I et så stort og diffust system som den
amerikanske akademiske verden, vil tendensene gjerne vri
seg ut av ens grep, og kanskje forandre retning, nettopp i
det man forsøker å beskrive dem.

Mot bakgrunn av denne kvalifikasjon, er det min hensikt
å gi en forenklet oversikt over den nå så gamle, og dermed
lett glemte, strid som utkjemper omkring spredningen av mo-
derne behavioralisme innen amerikansk politologi. (Her vil
jeg ta meg den frihet, som de fleste av mine kollegaer innen
samfunnsvidenskapene også synes å gjøre, å bruke begrepene
"empirisisme," "behavioralisme" og "kvantifikasjon" nærmest
som synonymer. Selv om empirisisme er mere enn behavioralisme,
som igjen er mere enn kvantifikasjon, er de i den moderne
videnskaplige verden kun forskjellige sider av samme gjen-
stand.) Det er kanskje unødvendig å argumentere at en slik
oversikt ikke kun er av esoterisk verdi for den skandinavi-
ske utøver av faget: Man minnes statsminister Trudeaus be-
merkning om å sove med en elefant: Hvor godmodig dyret enn
er, kan man ikke unngå å føle det når det rører på seg. I
denne forbindelse vil jeg komme like fram med den påstand at
vi på vår side av Atlanteren har lett for å undervurdere
størrelsen og betydningen av den nevnte strid i USA, i troen
på at behavioralismen, og dens akkompagnerende kvantifika-
sjonsteknologi, forlengst og uopprettelig har erobret faget.
Men som jeg håper å vise, er utfallet av denne strid langt
fra avgjort selv om behavioralismen for tiden har overtaket.

For å vinne mere enn et overfladisk inntrykk av hva som
foregår innen amerikansk politologi i dette henseende, kan
det hjelpe å plasere faget i perspektiv av to beslektede, men

allikevel adskilte, sammenheng: For det første, den utvikling¹⁾ som har funnet sted i samfunnsvidenskapene i sin alminnelighet; for det andre, og ikke mindre viktig, den sosiale og politiske realitet som ethvert bevisst individ i det amerikanske samfunn daglig står ansikt til ansikt med.

2.1. Hva gjelder det første av disse to fenomener, kan man neppe unngå å gi sosiologi en framtrødende plass. For det er neppe en overdrivelse å si at til den grad vår disiplin er blitt påvirket av den positivistisk baserte behavioralistiske videnskapsmodell, så kommer denne påvirkningen nettopp via sosiologien.²⁾ Dermed synes det rimelig å si at politologi, især i USA, står i et barne-forhold til sosiologi (som selv kan sies å stå i et barne-forhold til videnskaplig³⁾ psykologi). Mens statskunnskap ikke på den brede front riktig kom i gang med å "videnskapliggjøre" seg før etter den siste verdenskrig, lå utviklingen i den retning innen sosiologi adskillige år foran. Således opplevde sosiologi så tidelig som i midten av 30-årene den splittelse av faget i to leire, en "moralistisk" og en "videnskaplig",⁴⁾ som siden skulle merke utviklingen i vår egen disiplin. Når så statskunnskap, i sitt forsøk på å fortjene betegnelsen "political science" like opp til nåværende tid er blitt fulgt av en debatt som i stor grad er centret omkring problemet kvantitativ versus kvalitativ metodikk, er det stort sett en utvidelse av sosiologiens utviklings-dynamikk. Således kan jeg ikke i det følgende skille politologien skarpt ut ifra sitt historiske samfunnsvidenskaplige sammenheng.

2.2. Før vi går videre, kan det imidlertid være nødvendig å

-
- 1) Når jeg bruker ordet "utvikling", er det ikke for å antyde en underforstått forbedringsmodell.
 - 2) Jvf. William C. Mitchell
 - 3) Jeg bruker ordet "videnskap" i den snevre forstand dersom ikke annet er spesifisert eller framkommer fram sammenhengen.
 - 4) Irwin Deutscher, *Words and Deeds*, i William J. Filstead (ed.), Qualitative Methodology (Chicago: Markham Publishing Company, 1970), p. 32.

si noe om hva vi mener med kvalitativ metodikk. Mens vi formodentlig alle er klare over hva data-kvantifikasjon går ut på, både på innsamlings- og analyse-stadiet, og forstår dens forbindelse med objektiv videnskap, er begrepet kvalitativ metodikk og dens forbindelse med et moralistisk utgangspunkt mindre selvfølgelig.

Kvalitativ metodikk innen samfunnsvidenskapene tar først og fremst form av antropologiens "participant observation" og psykoterapiens dybde-intervjuer, der det subjektive forhold mellom "observer" og "observed" er en viktig og positiv del av prosessen. Her er informasjonen en funksjon nettop av det subjektive forhold, og derfor ikke tilgjengelig for intersubjektiv kontroll, men til gjengjeld ofte rikere og mere nyansert enn der man i følge kvantifikasjonens regler ekskluderer informasjon som ikke passer inn i forhåndsbestemte målenheter. Og ved analysering av data, tillater man språkets rikdom å komme fram med nyansene.

Et litt annet, men også viktig, aspekt er, at mens man i kvantitativ metodikk legger vekten på det empirisk tilgjengelige, er ved kvalitative framgangsmåter mulighetene for å få fram det følelsemessige så mye større.

Forbindelsen med et moralsk utgangspunkt kan kanskje best forklares negativt: Kvantitativ metodikk, som den kvalitative metodikks historiske motstander, er alliert med et filosofisk system som er opptatt med å oppdage det som er. Behandling av "ought" er utelukket. Mens kvalitativ metodikk kan ha rent empiriske formål, er den historisk mere venlig overfor ought-problematikken.

2.3. Når vi så taler om to leire, den ene identifisert med behavioralisme og kvantitative framgangsmåter (vi vil kalle denne leir for "ortodoksiet"), den andre identifisert med normative utgangspunkter og mere kvalitativt farvede framgangsmåter (vi vil kalle denne leir for "opposisjonen"), ønsker vi dermed ikke å skape det inntrykk at det ganske enkelt dreier seg om to homogene, monolittiske og tydelig definerte grupper. For det første er ikke skillelinjen mellom pro og con alltid klar -

den kan være en funksjon av tid og omstendighet like så meget som av individet. For det andre kan man innen ortodoksiet differensiere mellom forskjellige grader av rett-troenhet (kvalitativ metodikk har i senere tid vunnet betydelig impass, rent bortsett fra at det slettes ikke er uvanlig å ta seg meget store metodologiske friheter!), mens man innen opposisjonen kan skjelne mellom en rekke kategorier på grunnlag av deres motiver og argumenter. Plasert langs en skala fra høyre mot venstre, er disse siste kategorier hver for set vel egnet til å kaste lys over konflikten mellom antagonistene. I sin defensive situasjon, er det nemlig fra denne kant at den skarpeste formulering av problemet nødvendigvis vil komme. I det jeg identifiserer hver av disse kategoriene og samtidig beskriver deres respektive argumentasjonsinnhold, er det imidlertid ikke min hensikt å forsøke meg på et fullstendig og velrundet referat eller revju. Et slikt forsøk ville ligge langt utenfor dette essays rammer.

2.4. La oss begynne med kort å nevne en kategori som ikke riktig passer inn i det bildet vi har begynt å skissere, men som allikevel er viktig, om ikke av annen grunn at den representerer en energi-kilde som kan mobiliseres i tjeneste av mere ideologisk baserte opposisjoner. Jeg tenker her på de individer som stadig bekjemper behavioralismens framrykke ut ifra en frykt for at omveltninger innen faget vil bli fulgt av personlig displacering og statusforykkelse. Og det er ikke vanskelig å forstå at enkelte individer vil forsøke å preservere status quo ut ifra en slik frykt. Mens vi på dette punkt i historien imidlertid ikke kan ta alvorlig de få eldre professorer som av personlige grunner hårdnakket holder fast på "the good old days" fra før behavioralismens tid, er deres arv tatt opp av studenter som frykter å legge seg i kast med matematikk, statistikk og computer-teknologi - en gruppe av ikke ubetydelig størrelse innen amerikanske samfunnsfag.

2.5. Av større interesse i dette sammenheng er en kategori som synes å fullt ut akseptere behavioralismens forutsetninger,

men dog ikke den dyrkelse av kvantitative og statistiske framgangsmåter som gjerne følger med. Mens medlemmene av denne kategori aksepterer behavioralismens underforståtte forutsetning at det er videnskapens oppgave å "oppdage" den empiriske virkelighet, er de av den mening at framgangsmåter som møter kriteriene for inter-subjektivitet ofte vil plasere for store restriksjoner på spørsmålisdannelsen, og at de langt fra alltid er effektive instrumenter når det gjelder å måle sosiale fenomener: De kan faktisk være både ubrukelige og villedende. Det klassiske eksempel i denne forbindelse er det såkalte LaPiere eksperiment. ⁵⁾ Jeg tillater meg å oversette fra en sekundær kilde: ⁶⁾

På en biltur sammen med et kinesisk par, to ganger tvers over kontinentet, og opp og ned langs vestkysten (USA), noterte han (LaPiere) set den mottagelsen de fikk på camping-plasser, i hoteller, turist-hjem og restauranter. Etter å ha besøkt 251 slike steder, hadde kun et sted nektet dem service. Her er altså et mål av hvit-orientalsk inter-gruppe adferd.

Etter et tidsforløp på seks måneder, ble et spørreskjema sendt ut til hvert av disse 251 stedene. I halvparten av dem ble der spurt: "Ville De motta på Deres hotell (camping-plass, turist-hjem, restaurant) representanter for den kinesiske rase?" I den andre halvparten ble der stillet noen flere spørsmål om etniske grupper. Kun ett "ja" ble mottatt, og det fra en dame som minnedes det pene kinesiske paret hun hadde hatt besøk av for seks måneder siden! Her har vi altså et mål av hvites attityder overfor orientalere.

Til tross for denne dramatiske demonstrasjon av hvor lite man kan stole på data som er samlet gjennom spørreskjema (for ikke å nevne argumenter innen attityde-teori til den effekt at man kan ikke forutsi handlinger på grunnlag av attity-

5) Richard T. LaPiere, "Attitudes vs. Actions", Social Forces, 13 (1934), 230-237.

6) Deutscher, op.cit., p. 29.

der ⁷⁾), fortsatte sosiologi, og dernest politologi, å bygge sine krav på å fortjene betegnelsen videnskap nettop ved hjelp av dette hendige kvantifiserings-instrument. Kritisk innstilte samfunnsvitere gjenoppdager imidlertid stadig avstanden mellom spørreskjema-data og "virkeligheten". Et passende eksempel i denne forbindelse er erfaringer gjort i sosiologisk forskning i de laveste strata av USAs befolkning. Individuer fra denne befolkningsgruppe har, for det første, typisk meget negative erfaringer med alt som smaker av byråkratisk formalitet, og, for det andre, er de ikke opplært i å klare seg i formelle, upersonlige situasjoner. Spørreskjemaet er med andre ord likesom standard IQ tester et instrument med innebygget middelklasse bias, slik at man i de lavere klasser får bedre data gjennom mere subjektive metoder, som dybde-intervjuer og alminnelige samtaler. ⁸⁾

Her bør vi imidlertid være klare over at den kritiske holdning ikke simpelt hen er forankret i tekniske hensyn, men i sterke normative interesser. I stedet for absolutte krav til metodologisk renhet og eleganse, legges vekten på relevans i linje med den tidelige sosiologiske tradisjon som var opptatt med praktiske problemer. Et meget konkret resultat kan finnes i "The Society of Social Problems," og dens tidsskrift Social Problems, som vel som tidsskriftene Social Forces og Journal of Social Issues.

2.6. I det vi beveger oss videre mot venstre, oppdager vi en kategori som prinsipielt står i opposisjon til behavioralismen og det den representerer, på grunnlag av forankring i den europeiske filosofiske tradisjon, hvor begrepet videnskap også

7) Martin Fishbein, "Attitude and Prediction of Behavior", in Fishbein (ed.)' Readings in Attitude Theory and Measurement (New York: John Wiley and Sons, Inc., 1967), p. 477.

8) E.V. Walter ved gjesteforelesning på Etnografisk Institut, Moesgaard, Danmark, den 24. mars, 1972: "Communities of the Poor: The Social System of Some Urban Housing Projects".

dekker begrepet rasjonalitet, i motsetning til den empirisk orienterte angb-amerikanske tradisjon. På grunn av denne kategoris naturlige utgangspunkt i et normativt system, flyter den imidlertid over i den mere politisk aktive og radikale opposisjon, som forkaster behavioralismen først og fremst gjennom det argument at verdi-nøytralitet er en myte, og dermed er grunnlaget for den behavioralistiske framgangsmåte og dens såkalte objektive metoder også en myte. Ved å ignorere den nøye forbindelse mellom videnskap og det politiske og kulturelle klima som det virker innen, mens den allikevel holder fast på myten om verdi-relativitet som et av sine fundamentale prinsipper, er faktisk det behavioralistiske paradigme spesielt vel egnet til å preservere samfunnets status quo, med all dets urettferdighet og ufullkommenhet. Ennvidere, kvantifikasjon, og teknikken som er forbundet med denne framgangsmåte, er en organisk del av den overfladiske, oppstykkede, kommersielle og falske verden som vi har skapt for oss selv og som har så mange og store problemer på det individuelle, samfunnsmessige, og internasjonale plan. Her kjenner vi straks igjen Det nye venstre med sin Marcuse-inspirerte koalisjon av ideer fra marxisme, humanisme, eksistensialisme, psykoanalyse, og Gestalt psykologi. Vi må imidlertid nok en gang presisere at man ikke kan tale om en vel-integrert og homogen organisasjon eller kategori. 9)

Paradoksalt nok har denne fløy fått indirekte støtte like fra den mest hardnakkede empiriske behavioralisme, som først og fremst representert av den vel kjente psykologen B.F. Skinner. I følge hovedprinsippene i denne psykologi, som har fått navnet "operant conditioning", er individets handlinger bestemt

9) For en utførlig oppsummering av disse synspunkter, anbefaler jeg spesielt J. Peter Euben, "Political Science and Political Silence," og John M. Schaar, "Legitimacy in the Modern State," begge i Philip Green and Sanford Levinson (eds.), Power and Community: Dissenting Essays in Political Science (New York: Vintage Books, 1970), ss. 3-58 og 276-327. For å plasere disse to essays i perspektiv av det motsatte synspunkt, er følgende å anbefale: Donald D. Searing, "Values in Empirical Research; a Behavioralist Response," Midwest Journal of Political Science, 14 (1970), 71-107.

av de sosiale omgivelser: Uten at individet selv er klar over det, vil hver eneste av hans handlinger ha en sosial konsekvens av negativ eller positiv art. De sosiale omgivelser reagerer altså på individets handlinger ved å "belønne" eller ved å "straffe". Handlinger som belønnes med positive reaksjoner vil mest sannsynlig gjenta seg å bli fast innlært, mens handlinger som straffes med negative sosiale reaksjoner mest sannsynlig vil bli eliminert. Således bestemmer de sosiale omgivelser på en meget selektiv måte, innhold og sammensetning av det kompleks av handlingsmåter og -mønstre som ethvert individ består av. Enten vi vil akseptere det eller ei, mener Skinner å ha vist at vi i følge disse prinsipper er produkter av våre omgivelser. Derfor bør vi arrangere våre omgivelser slik at resultatene er ønskelige i stedet for at vi som nå overlater det hele til tilfeldighetene (Det nye venstre ville si kapitalistiske interesser) mens vi nyter en falsk følelse av frihet. ¹⁰⁾ Denne generelle tankegang har fått videre uttrykk i en voksende "environmental psychology" som studerer både de sosiale og fysiske omgivelseres konsekvenser i menneskelig adferd. ¹¹⁾ Mot bakgrunn av disse teoretiske systemer, har en forfatter antydnet at det faktum at mennesket kan forutsi resultatene av sitt skaperverk gir ham et ansvar som biologisk er unikt, og dermed representerer en biologisk basis for etisk sans. (Hvis dette har noe for seg, må vi være enige med venstre i dets krav om at en eksplisit politisk ideologi bør erstatte den mangel på etisk ansvar som går i skjul av "frihet" i våre vestlige demokratier).

3.1. Til tross for disse viktige uttrykk for motstand, kan man

10) Mens den "klassiske" kilde er Skinners Science and Human Behavior (New York: MacMillan, 1953), er denne teori oppsummert på en måte som er av spesiell interesse for et politologisk perspektiv i hans Beyond Freedom and Dignity (New York: Alfred A. Knopf, 1971).

11) Se, f.eks., H.M. Proshansky, W.H. Ittelson, L.G. Rivling (eds.), Environmental Psychology: Man and His Physical Setting (New York: Holt, Rinehart and Winston, 1970), og R.G. Barker, Ecological Psychology (Stanford, Calif.: Stanford University Press, 1968).

allikevel trygt si at behavioralismen for lengst har tatt overtaket. For å vende tilbake til politologi, kan det være nyttig å se litt nærmere på selve "The American Political Science Association". Som så utmerket berettet i en annen artikkel i denne utgave av *Politica*,¹²⁾ har "behavioralismen" i løpet av '50- og '60-årene erobret fagets nasjonale organisasjon, like til den grad at man lett kan ha fått en følelse av herskende consensus. Behavioralismens makt i amerikansk politologi langt utenom denne formelle organisasjon kan illustreres bl.a. av innholdet i den utdanning, eller kanskje man bør bruke ordet "training" (hvilke amerikanerne forøvrig selv gjerne gjør), som amerikanske politologi-institutter tilbyr sine graduate studenter: Vekten legges til en meget stor grad på behavioralismens begreper og framgangsmåter; arbeid som er preget av at studenten mestrer dette perspektiv blir gjerne beundret og belønnet selv der lærerne personlig ikke kan kreve å ha disse ferdigheter. (Man kan også observere en tendens til i overveiende grad å bli opptatt med den rent tekniske side av saken - d.v.s., bruk av computeren. I denne forbindelse er det fristende å slenge ut en aldri så liten u-vitenskaplig bemerkning om den amerikanske folke-karakter, som så lett lar seg fasinere av maskiner, like til den grad at de aktiviteter som oppstår omkring maskinene blir legitimert kun på grunnlag av maskinenes eksistens. La imidlertid ikke denne bemerkning bli tolket som selvgodhet, for mon tro ikke skoen trykker litt for nær vår egen skandinaviske tå til at vi kan tillate oss den slags luksus?).

Foreløpig synes det således rimelig å trekke den rent generelle konklusjon at amerikansk statskunnskap nærmer seg avslutningen på en utviklingsfase¹³⁾ der behavioralismen utfordret tradisjonelle systemer, og nå, etter å ha møtt stadig

12) Mogens N. Pedersen, "Nogle Forskningspolitiske fodnoter til beretningen om behavioralismens gennembrug i statskundskaben," dette nummer av *Politica*, pp.13-33.

13) Her holder jeg meg i grove træk til den modell for forandring av videnskaper som er presentert av Thomas I. Kuhn i hans kjente bok The Structure of Scientific Revolutions (Chicago: Phoenix Books, 1964).

mindre overbevist og overbevisende motstand fra det tidligere ortodoksi, selv er blitt det nye ortodoksi.

3.2. I anledning av den nasjonale fagorganisasjons valg i 1971, fikk man imidlertid tydelig demonstrert at dette nye ortodoksi, til tross for illusjoner man måtte ha underholdt, ikke har maktet å knytte profesjonen sammen i noen varig consensus der har slått vinden ut av den omtalte opposisjon. I tillegg til kandidater støttet av organisasjonens elite, ble der nemlig på valglisten inkludert navn nominert av to forskjellige interesse-grupper - "The Caucus for a New Political Science" og "The Women's Caucus for Political Science". Til tross for betydelig overlapping, kan man dermed ikke unngå det faktum at der innen "APSA" finnes tre forskjellige fraksjoner som er adskilt av viktige overbevisninger. Et par utvalgte sitater ¹⁴⁾ fra representanter for den første av de to ovenfor nevnte grupper ¹⁵⁾ vil tjene til å kaste lys over tingenes tilstand:

The Caucus for a New Political Science represents a coalition of APSA members who share a profound dissatisfaction with our association's de facto alliance with the American economic and political establishment, against its many victims, at home and abroad... We champion teaching and research programs that are relevant to the urgent problems of human survival and to the survival of humanity in man... We hope to live to see the day when our economic and political masters on this continent begin to worry about how political scientists, individ-

14) Fra Statements by Nominating Groups, American Political Science Association, 1971.

15) I dette sammenheng er "The Women's Caucus" av mindre interesse i det den først og fremst er opptatt med kvinnenes status innen organisasjonen og innen profesjonen. Men til den grad at denne interesse-gruppe er opptatt med andre minoriteters status, bør vi være bevisste dens indirekte betydning for framtidens politologi: Politologen rekruttert fra en svart ghetto-bakgrunn vil naturligvis ofte ha politiske utgangspunkter vidt forskjellige fra politologen rekruttert fra den hvite middel-stand. Her kan man også argumentere at kvinnen likeledes bringer nye perspektiver inne i faget i egenskap av å være kvinne, med kvinnens spesielle erfaringer innen det amerikanske samfunn.

ually and collectively, will judge their policies and their commitments. In C. Wright Mill's phrase, most political scientists have either been compliant political neuters or have actively served as "utensils of history makers..." 16)

What do you get for your dues?

A. Political Repression: APSA leaders condone or participate in the firing of professors because of political life style - "professional ethics?"

B. Conservative or irrelevant political science: The APSA does not foster a political science that criticized U.S. policy in Vietnam, the totalitarian conditions in prisons, corporate pollution. "Non-professionals" like Ellsberg, Jackson and the Attica militants, Nader and Patman tell us more about U.S. politics than the APSR.

C. Undervaluation of critical theoretical work and behavioral fetishism.

D. Clique nature of the house organ (APSR) - systematic exclusion of approaches differing from the established paradigm. 17)

Her aner vi en intensitet, en politisk lidenskap, som er ny, og som kvalitetsmessig skiller den nåværende amerikanske opposisjon av ortodoksitet fra parallelle bevegelser i øvrige land. Denne nye dimensjon kan etter min mening kun forståes i perspektiv av USA's spesielle politisk-sosiale situasjon: Det mennesket i USA som ikke er direkte opplyst, eller som ikke bevisst stikker hodet ned i sanden, er stadig bombardert av en traumatisk realitet som vi alle kjenner så godt til, iallefall i det abstrakte. Mot bakgrunn av daglige tragedier på det nasjonale og internasjonale plan, blir det ganske naturlig for amerikanske akademikere - særlig de som beskjeftiger seg med samfunnsspørsmål - å falle inn bak en radikal front hvis argumenter synes å bli verifisert i den aktuelle situasjon. Resultatet blir imidlertid ikke automatisk en vel-systematisert ideologisk overbevisning som uten videre kan identifiseres med Det nye venstre, eller som definerer en vel-integrert bevegelse. Det er heller tale om en bevegelse løst organisert omkring

16) Statement on Behalf of Nominees Supported by the Caucus for a New Political Science, ved Christian Bay, APSA, op.cit., pp. 1-2.

17) Statement of Views, James T. Petras, ibid., p. 7-

en sterk følelse av sorg, frustrasjon og vrede som følger med de mange tegn på at nasjonen - og kanskje hele verden - nærmer seg avgrunnens rand mens politologen som politolog, og political science som science, er impotente tilskuere. Man har en sterk følelse av at noe må gjøres, og at det lille som blir gjort slettes ikke kommer fra politologenes rekker, men fra medisin, jura, og direkte politisk agitasjon, som er løsrevet fra den akademiske verden. I dette sammenheng blir så kvantifisering versus kvalifisering et vitalt spørsmål, nettopp i det behavioralismen og dens framgangsmåter representerer mere enn noe annet en politisk hjelpeløs disiplin.

3.3. La oss plasere denne nye bevegelse i et sosiologisk perspektiv, der den sees som en kontra-kultur i forhold til den rådende kultur. Opptatt med problemet hippier og ungdomskulturer i det moderne samfunn, har Fred Davis ¹⁸⁾ argumentert et teoretisk prinsipp som kan belyse forholdet mellom det behavioralistiske ortodoksi og den omtalte politisk bevisste opposisjon innen amerikansk politologi: En kontra-kultur, d.v.s. en subkultur som aktivt forkaster sentrale deler av den herskende kulturs grunnleggende forutsetninger og erstatter dem med antagonistiske forutsetninger, vil oppstå av rent funksjonelle grunner når den gamle kultur ikke lenger inneholder institusjoner og mekanismer som subjektivt og/eller objektivt passer den aktuelle situasjon.

I dette perspektiv begynner vi å ane at den nye opposisjon innen amerikansk politologi ikke vil nøye seg med å være den loyale kritiker som i det lange løp kan forårsake små, men viktige forandringer. I stedet dreier det seg om en bevegelse med revolusjonær potensiell, i det den har begynt å erstatte det herskende paradigmes grunnleggende prinsipper med nye prinsipper og forutsetninger. Til hvilke grad denne potensiell vil realiseres, vil etter min mening bli en funksjon av den videre utvikling innen amerikansk politikk. Selv om det er lett å

18) "On Youth Subcultures: The Hippie Variant", monograf (New York: The Learning Press, 1971).

overdrive den revolusjonære energi som gjemmer seg i den alminnelige akademikers hjerte - hvilke nasjonalitet han enn måtte være, våger jeg å komme med den påstand at amerikansk politologi, som nå definert, kan gå til grunne i en utvidelse av politologens fremmedgjørelse fra den politiske virkelighet som er både hans hjem og hans studie-objekt.